

HOTĂRÂRILE SFINTELOR
SINOADE ECUMENICE

ANATEMATISMELE

Sfântului Chirii al Alexandriei

Cartea a fost tipărită de
Editura Sfântul Nectarie, București, 2003

Ediție electronică

APOLOGETICUM
2005

Volumul poate fi distribuit liber pentru uz personal.

Această lucrare este destinată tuturor iubitorilor de spiritualitate
creștină ortodoxă. Ea poate fi utilizată, copiată și distribuită

LIBER cu menționarea sursei.

Scanare, corectură și tehnoredactare : Romeo

Digitalizare pdf : Apologeticum

I.S.B.N. 973-86120-5-5

Digitally signed by Apologeticum

DN: cn=Apologeticum, c=RO, o=Apologeticum, ou=Biblioteca
teologica digitala, email=apologeticum2003@yahoo.com

Reason: I attest to the accuracy and integrity of this document

Location: România

Date: 2005.11.30 18:13:43 +02'00'

© 2005 APOLOGETICUM.

<http://apologeticum.net>

[http://www.angelfire.com/space2/carti/
apologeticum2003@yahoo.com](http://www.angelfire.com/space2/carti/apologeticum2003@yahoo.com)

Cuprins

Cuvânt înainte 4

In loc de introducere: Pr. Iustin Popovici

Despre Predania Bisericii lui Hristos 6

HOTĂRĂRILE SFPNTELOR

SPNOADE ECUMENICE 11

Sinodul întâi Ecumenic 13

Sinodul al doilea Ecumenic 14

Sinodul al treilea Ecumenic 15

Sinodul al patrulea Ecumenic 17

Sinodul al cincilea Ecumenic 21

Sinodul al șaselea Ecumenic 28

Sinodul al șaptelea Ecumenic 34

Postfață 39

ANATEMATISMELE Sfântului Chirii al Alexandriei 4 1

Cuviosul Filothei Zervakos despre Sinoadele Ecumenice 44

Despre Anatemele Sfintelor Sinoade Ecumenice 45

„Chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar
vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-
am vestit-o - să fie anatema!" (Gal. 1, 8).

Cuvânt înainte

Cu ajutorul lui Dumnezeu și datorită osteneții
iubitorilor de Hristos care s-au nevoit în mai multe rânduri

pentru a traduce din Hotărârile Sfintelor Sinoade Ecumenice, tipărim prima carte în limba română care conține acest tezaur 1 .

Considerăm că această propunere editorială apare la momentul oportun: în vremuri în care din ce în ce mai mulți oameni își întocmesc o credință proprie, amestecând frumusețea Ortodoxiei cu praful cugetărilor narcisiste sau cu otrava ereziilor, creștinii au nevoie din ce în ce mai mult de repere spirituale care să îi ajute să nu se lase înghițiți de rătăcire.

Mitropolitul Hierotheos Vlachos a spus că „suntem ai Bisericii în măsura în care suntem ai Sfinților Părinți". Această cugetare a [prea-sfinției sale] poate fi înțeleasă și astfel: „suntem ai Bisericii în măsura în care suntem ai Sfintelor Sinoade Ecumenice, adică în măsura în care primim și mărturisim învățătura lor.

Crezul, Simbolul de credință al Bisericii lui Hristos, este roadă primului Sfânt Sinod Ecumenic. Cine mărturisește acest Crez este de un cuget cu Sfinții Părinți care l-au întocmit. Biruința icoanelor împotriva dușmanilor ei a fost roadă celui

1 Traducere apărută inițial în Icoana din adânc, nr. 5/ 2002.

de-al șaptelea Sinod Ecumenic. Cine cinstește icoanele este de un cuget cu Sfinții Părinți de la acest Sfânt Sinod.

Numai cine crede toate cele statornicite de aceste Sinoade de Dumnezeu adunate poate merge pe calea mântuirii. Cei care primesc în inimile lor duhul necredinței, cei care se îndoiesc sau refuză să primească învățătura lor, stau sub osânda anatemei.

Suntem conștienți de faptul că tipărirea acestor texte nu îi poate determina pe cei șovăitori în credință să primească adevărul Bisericii. Dar încercăm să le dăm ocazia de a-și preciza singuri poziția față de Ortodoxie.

Cine primește învățătura acestor Sinoade rămâne în Biserică. Dar cine se îndoiește de această învățătură, fie și de o mică parte din ea, nu mai este ortodox. Fie el ierarh sau preot, călugăr sau laic, cel care se îndoiește de adevărul Sfintelor Sinoade se îndoiește de adevărul Ortodoxiei; se îndoiește de Hristos.

Fie ca fiii Bisericii să primească folos și întărire în credință prin citirea acestei cărți. Dumnezeu să îi învețe să iubească și să mărturisească Ortodoxia până la sfârșitul vieții...

Editorul

În loc de introducere:

Despre Predania Bisericii lui Hristos 2

Părintele Iustin Popovici

Sfinții Apostoli sunt cei dintâi dumnezei-oameni după har. În toată viața lor, fiecare dintre ei, urmând Apostolului Pavel, zice despre sine: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Galateni 2, 20). Fiecare dintre ei este Hristos repetat, sau mai bine zis Hristos prelungit. La ei toate sunt dumnezeu-omenești, pentru că toate sunt din Dumnezeu-Omul Hristos, însușit de bună-voie prin sfânta lucrare a dumnezeieștilor fapte bune ale credinței, dragostei, nădejzii, rugăciunii, postului și ale celorlalte. Iar aceasta înseamnă că în ei tot ceea ce este omenesc trăiește de bună-voie prin Dumnezeu-Omul, gândește

prin Dumnezeu-Omul, lucrează prin Dumnezeu-Omul. Pentru Sfinții Apostoli, Iisus Hristos cel istoric, Dumnezeu-Omul pe Care ei îl propovăduiesc, este cel mai înalt, bun, și ultimul a-tot-criteriu.

Tot ce au în sine este de la Dumnezeu-Omul, pentru Dumnezeu-Omul și în Dumnezeu-Omul. Și așa stau lucrurile totdeauna, și așa stau ele pretutindeni. Aceasta este pentru ei nemurire, atât în timpul pământesc, cât și în spațiul pământesc.

Această dumnezeu-omenească apostolicitate se prelungește toată asupra urmașilor purtători de Hristos ai Apostolilor: asupra Sfinților Părinți, între Sfinții Apostoli și Sfinții Părinți nu este, în esență, nici o deosebire: în ei deopotrivă trăiește și lucrează și dă nemurire și înveșnicește

" Din volumul părintelui Iustin Popovici - Biserica Ortodoxă și ecumenismul. Mănăstirea Sfinții Arhangheli, 2002, pp. 44-48

Unul și Același Dumnezeu-Om Hristos, Care ieri, astăzi și în veci este Același (Evrei 18, 8). Prin Sfinții Părinți se continuă Sfinții Apostoli, cu toate dumnezeu-omeneștile lor bogății, dumnezeu-omeneștile lumini, dumnezeu-omeneștile sfințenii, dumnezeu-omeneștile Taine, dumnezeu-omeneștile fapte bune. Cu adevărat, Sfinții Părinți apostolesc neîncetat, și ca persoane deosebite îndumnezeu-omenite, și ca episcopi ai Bisericilor locale, și ca mădulare ale Sfintelor Soboare a toată lumea și ale Sfintelor Soboare locale. Pentru ei toți există un singur adevăr, singurul a-tot- adevăr: Dumnezeu-Omul Iisus Hristos. Iată, Sfintele Soboare a toată lumea, de la primul până la cel din urmă, mărturisesc, apără, cred, binevestesc și păzesc cu toată trezvia o singură a-tot-valoare: pe Dumnezeu-Omul, pe Domnul Iisus Hristos.

Tradiția de căpătâi a Bisericii Ortodoxe este Dumnezeu-Omul Hristos cel viu, aflat întreg în trupul dumnezeu-omenesc al Bisericii, căruia El îi este Cap nemuritor și veșnic. Aceasta nu este doar bună-vestire, ci și a-tot-buna vestire a Sfinților Apostoli și a Sfinților Părinți. Ei nu știu altceva fără numai pe Hristos Cel răstignit, Hristos Cel înviat, Hristos Cel înălțat. Ei toți, prin întreaga lor viață și învățătură, mărturisesc într-un suflet și într-un glas: Mântuitorul Hristos este întreg în Biserica Sa, ca în trupul Său. Fiecare dintre Sfinții Părinți poate pe drept cuvânt să spună împreună cu Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Nu voi grăi nicidecum ceva al meu. Ci numai ceea ce am fost învățat de către Părinți, aceea zic."

Iar din nemuritoarea bună-vestire a Sfântului Ioan Damaschin răsună mărturisirea cea sobornicească a tuturor de Dumnezeu proslăvirilor Părinți: „Toate câte ne-au fost predanise prin Lege și Prooroci și Apostoli și Evangheliști le primim, le cunoaștem și le cinstim, nimic căutând în afară de acestea. Noi pe acestea le vom iubi și în ele vom rămâne, netrecând hotarele cele veșnice (Pilde 22, 28), nici stricând dumnezeiasca Predanie". Același Părinte, vorbind tuturor

8

ortodocșilor, zice: „Pentru aceasta, fraților, să stăm pe piatra credinței și pe Predania Bisericii, nepărăsind hotarele pe care le-au pus Sfinții noștri Părinți, nedând prilej celor ce vor să izvodească și să strice zidirea Sfintei lui Dumnezeu sobornicești și apostolești Biserici. Căci dacă s-ar da voie oricui ar voi, după puțină vreme tot trupul Bisericii se va strica."

Sfânta Tradiție este toată de la Dumnezeu-Omul, toată de la Sfinții Apostoli, toată de la Sfinții Părinți, toată de la Biserică, în Biserică, prin Biserică. Sfinții Părinți nu sunt

altceva decât „păzitorii predaniilor apostolești". Ei toți, ca și Sfinții Apostoli, sunt numai „martori" ai unui singur adevăr - a-tot-adevăr: Dumnezeu-Omul Hristos. Pe Acesta îl mărturisesc și îl propovăduiesc ei, „gurile cele cu totul de aur ale lui Dumnezeu Cuvântul" (Duminica Sfinților Părinți).

Sucesiunea apostolească are de la început și până la sfârșit fire dumnezeu-omenească. Ce le predanesc Apostolii ca moștenire urmașilor lor? Pe însuși Dumnezeu-Omul Hristos, cu toate bogățiile netrecătoare ale Persoanei Sale dumnezeu-omenești, pe Hristos - Capul Bisericii, singurul Cap al ei. Dacă nu predanisește aceasta, succesiunea apostolească încetează să mai fie apostolească, și atunci nu mai există în fapt Tradiție apostolească, ierarhie apostolească, Biserică apostolească.

Sfânta Predanie este Evanghelia Domnului Hristos și este însuși Domnul Hristos, pe Care puterea Duhului Sfânt îl strămută în orice suflet credincios și în toată Biserica. Tot ceea ce este al lui Hristos devine, prin puterea Duhului Sfânt, al nostru, al oamenilor - și asta în trupul Bisericii. Duhul Sfânt, ca suflet al Bisericii, îl face „de un trup" cu Dumnezeu-Omul (Efeseni 3:6). Cu adevărat: Duhul Sfânt îndumnezeiește prin har pe fiecare credincios. Ce este viața în Biserică? Nimic altceva decât în-dumnezeu-omenirea harică a fiecărui credincios prin faptele bune evanghelice personale; încreștinarea și îm-bisericirea lui. Toată viața creștinilor este o necurmată Cincizecime hristocentrică: Duhul Sfânt, prin

Sfintele Taine și sfintele fapte bune, transmite pe Mântuitorul Hristos fiecărui credincios, îl face Predanie vie, viață a noastră vie: „Hristos în viața noastră" (Coloseni 3, 4). Prin aceasta și tot ce este al lui Hristos devine al nostru, pentru toată veșnicia al nostru: și adevărul Său, și dreptatea Sa, și dragostea Sa, și viața Sa, și Ipostasul Său dumnezeiesc.

Ce este Sfânta Predanie ? Este însuși Domnul Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, cu toate bogățiile Ipostasului Său dumnezeiesc și, prin El, și pentru El, ale întregii Sfinte Treimi. Aceasta s-a dat și s-a arătat cel mai deplin în Sfânta Liturghie, în care pentru noi și pentru a noastră mântuire se vestește și se înnoiește întreaga dumnezeu-omeneasca economie de mântuire a oamenilor. În Sfânta Liturghie este tot Dumnezeu-Omul, cu toate darurile Sale minunate și de minuni făcătoare; în Sfânta Liturghie, și îndeobște în viața de rugăciune, în viața liturgică a Bisericii. Prin toate acestea răsună fără contenire buna-vestire a-tot-iubitoare de oameni a Mântuitorului: Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului (Matei 28, 20), întreg în apostolicitate și, prin apostolicitate, cu toți credincioșii, până la sfârșitul veacului. Tocmai aceasta este întreaga Sfântă Predanie a Bisericii Ortodoxe apostolești: viața în Hristos - viața în Sfânta Treime, în-creștinare, în-treimificare (cf. Matei 28,19-20).

Din cale-afară de însemnat este acest lucru: în Biserica Ortodoxă a lui Hristos, Sfânta Predanie, întotdeauna vie și de viață făcătoare, este alcătuită din: Sfânta Liturghie, toate sfintele slujbe dumnezeiești, toate Sfintele Taine, toate sfintele fapte bune, tot adevărul veșnic, toată dreptatea veșnică, toată dragostea veșnică, toată viața veșnică, tot Dumnezeu-Omul Hristos, toată Sfânta Treime, toată viața dumnezeu-omeneasca a Bisericii în toată plinătatea sa dumnezeu-omeneasca, împreună cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și cu toți Sfinții.

Persoana Dumnezeu-Omului, a Domnului Hristos, se află schimbată la față în Biserică, cufundată în nețărmurita mare de rugăciune, de slujire dumnezeiască a harului, și este toată în Sfânta Liturghie și toată în Biserică. Iată ce este Sfânta

Predanie. Acest adevăr îl binevestesc și îl mărturisesc Sfinții Părinți și Sfintele Soboare a toată lumea. Prin rugăciune și bună-credință se păzește Sfânta Predanie de tot demonismul omenesc și umanismul diavolesc. Și în ea este întreg Domnul Hristos, Care este și veșnica Predanie a Bisericii. Mare este taina buneii-credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup (1 Timotei 3, 16). S-a arătat ca om, Dumnezeu-Om, ca Biserică, și prin nevoia Sa iubitoare de oameni a mântuirii și în-dumnezeu-omenirii omului a mărit și a înălțat ființa omenească mai presus de preasfinții heruvimi și de a-tot-sfinții serafimi.

11

HOTĂRÂRILE 3

SFINTELOR

SINOADE ECUMENICE

3 în revista Icoana din adânc (NR. 5/67 mai 2003 pag. 3-7) titlul este:
HOTĂRÂRILE DOGMATICE ALE CELOR ȘAPTE SFINTE SINOADE
ECUMENICE (diotorisire: părintele Rodion Ilie; colaționare: Teognost)

12

Sinodul întâi Ecumenic de la Niceea

(325)

Despre dumnezeirea lui Hristos

împotriva arienilor

Crezul mărturisit de către cei 318 Părinți

Credem într-Unui Dumnezeu, Tatăl Atotputernic,
 Făcătorul tuturor celor văzute și celor nevăzute. Și într-Unui
 Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl, Unul
 Născut, adică din [ființa] Tatălui, Dumnezeu din Dumnezeu,
 lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu
 adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de-o-ființă cu Tatăl, prin
 Care toate s-au făcut, atât cele din cer cât și cele de pe pământ;
 Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire S-a
 pogorât și S-a întrupat și S-a făcut om, a pătimit și a înviat a
 treia zi, S-a înălțat la ceruri și va veni să judece viii și morții; și
 în Duhul Sfânt.

Iar pe aceia care spun că a fost o vreme când [Fiul lui
 Dumnezeu] nu era și că înainte de a Se fi născut nu era, și că S-
 a făcut din cele ce nu erau, sau dintr-un alt ipostas sau
 substanță, sau pe aceia care spun că Fiul lui Dumnezeu este
 schimbător sau stricacios, pe [toți] aceștia Biserica
 apostolească și sobornicească îi dă anatemei. 4

4 Sublinierea aparține revistei Icoana din anănc; în continuare, tot ceea ce

va apare cu albastru reprezintă sublinieri făcute în revista Icoana din adânc

.

14

Sinodul al doilea Ecumenic de la Constantinopol

(381)

Despre Duhul Sfânt

împotriva pnevmatomahilor

Crezul mărturisit de către cei 150 de Părinți

Credem într-Unui Dumnezeu, Tatăl Atotputernic,
Făcătorul tuturor celor văzute și celor nevăzute. Și Într-Unui
Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl, Unul
Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii,
lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu
adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de-o-ființă cu Tatăl, prin
Care toate s-au făcut, Care pentru noi oamenii și pentru a
noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la
Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om; și S-a
răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat, și a pătimit și S-a
îngropat, și a înviat a treia zi, după Scripturi, și S-a înălțat la
ceruri, și sade de-a dreapta Tatălui, și iarăși va să vină, să
judece vii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit. Și
întru Duhul Sfânt, Domnul de viață făcătorul, Care din Tatăl
purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și
slăvit, Care a grăit prin prooroci. Și întru una sfântă,

sobornicească și apostolească Biserică. Mărturisim un [singur] botez spre iertarea păcatelor. Așteptăm învierea morților și viața veacului ce va să vină. Amin.

15

Sinodul al treilea Ecumenic
de la Efes (431)

Despre Maica Domnului

împotriva nestorienilor

Sinodul de la Niceea a formulat această mărturisire de credință:

(Urmează Crezul de la Niceea:) Credem...

Sinodul a hotărât ca toți să primească această sfântă mărturisire de credință; căci este dreaptă și îndeajuns pentru mântuirea lumii. Dar pentru că unii se prefac a o mărturisi și a o primi, dar răstălmăcesc puterea înțeleșurilor după placul lor, și stâlcesc adevărul, fiindcă sunt fiii rătăcirii și copiii pierzaniei, a fost de trebuință să se adauge insuflătele mărturii ale Sfinților Părinți drept-credincioși care sunt cheazășie pentru felul în care au înțeles și au îndrăznit să propovăduiască [adevărul], încât să fie limpede, și pentru ca toți cei care au o credință dreaptă și nepătată să îl înțeleagă, să îl tâlcuiască și să îl propovăduiască în acest fel.

(Notă: aici se află un florilegiu de texte adunate din scrierile Părinților și actele privitoare la preotul Harisie).

După citirea acestor documente, Sfântul Sinod a hotărât că nimănui nu îi este îngăduit să propovăduiască, să scrie sau să alcătuiască o altă mărturisire de credință decât cea

statornicită de Sfinții Părinți adunați la Niceea împreună
cu Duhul Sfânt.

Cei care vor îndrăzni să alcătuiască o altă mărturisire de
credință, să o mărturisească celor ce vor să vină la cunoașterea
adevărului fie din rătăcirile elinești [păgânești], fie de la cele

16

iudaicești sau de la oricare altă erezie, [aceia], dacă sunt
episcopi sau clerici, vor fi caterisiți, episcopii din treapta
episcopiei și clericii din cler; dacă sunt laici, vor fi dați
anateimei.

În același chip, dacă vreunul dintre episcopi sau clerici
sau laici vor fi aflați crezând sau învățând cele înfățișate în
expunerea preotului Harisie despre întruparea Fiului lui
Dumnezeu Cel Unul Născut, sau învățăturile cele stricate și
răstălmăcite ale lui Nestorie, adăugate [acestora], să fie supuși
osândirii acestui Sfânt Sinod Ecumenic, astfel încât episcopul
vădit să fie îndepărtat din treapta episcopiei și depus, iar
clericul de asemenea să fie caterisit; dacă este laic, să fie dat
anateimei, precum s-a zis.

17

Sinodul al patrulea Ecumenic
de la Calcedon (451)

Despre cele două firi ale lui Hristos

împotriva monofiziților

Sfântul și Marele și Ecumenicul sinod strâns cu harul lui Dumnezeu și la îndemnul prea binecredincioșilor și de Dumnezeu iubitorilor de Hristos împărați, auguștii Valentinian și Marcian, în Calcedon, metropola eparhiei Bithiniei, în biserica Sfintei Mucenițe Eufimia, cea biruitoare în Hristos, a hotărât cele ce urmează:

Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, întărind pe ucenicii Săi în cunoașterea credinței, a spus: „pacea Mea v-o dau vouă, pacea Mea o las vouă”, pentru ca nimeni să nu se separe de aproapele său în dogmele credinței, ci la fel să se arate cu toții în propovăduirea adevărului. Dar fiindcă cel rău nu încetează să semene neghina lui printre semințele buneii credințe, și pururea născoceste ceva nou împotriva adevărului, pe aceasta Stăpânul cunoscând-o mai înainte, cu purtare de grijă pentru neamul omenesc a ridicat cu râvnă pe acest binecredincios și evlavios împărat să cheme la sine pe mai marii preoțimii din toate părțile, astfel încât, sub lucrarea harului lui Hristos, Stăpânul nostru, al tuturor, să îndepărteze de la oile lui Hristos toată ciuma înșelăciunii, călăuzindu-le iarăși să se îngrășe cu mlădițele adevărului.

Ceea ce am făcut și noi, încuviințând să îndepărtăm dogmele rătăcite, reînnoind credința Părinților, propovăduind tuturor Crezul celor 318 [Părinți] și scriind precum înșiși

Părinții care au arătat această înțelegere a noastră privitoare la dreapta credință, adică cei 150 de Părinți care, adunându-se după aceea la Constantinopol, au adoptat aceeași mărturisire de credință. Hotărâm așadar, păzind și noi rânduiala și toate

izvoarele credinței statornicite de Sfântul Sinod ținut odinioară la Efes, ai cărui întâistătători de veșnică pomenire au fost Celestin al Romei și Chirii al Alexandriei, să strălucească iarăși mărturia credinței drepte și fără cusur a celor 318 Sfinți și Fericiți Părinți adunați la Niceea pe vremea împăratului de vrednică pomenire - Constantin, și să se întărească cele hotărâte de către cei 150 de părinți la Constantinopol, spre nimicirea ereziilor care apăruseră atunci și spre întărirea credinței sobornicești și apostolești, care este a noastră.

(Urmează Crezul celor 318 părinți de la Niceea - Sinodul I Ecumenic:) Credem...

(Și cel al celor 150 de părinți adunați la Constantinopol - Sinodul II Ecumenic:) Credem...

Așadar, era de-ajuns pentru desăvârșita cunoaștere și întărirea bunei credințe acest înțelept și mântuitor Crez 5 al harului dumnezeiesc, căci învață desăvârșit despre Tatăl și Fiul și Sfântul Duh și înfățișează întruparea Domnului celor ce o primesc cu credință. 6

Însă de vreme ce aceia care se străduiesc să lepede propovăduirea adevărului și prin propriile erezii au născocit deșertăciuni, unii îndrăznind să strice [învățătura despre] taina iconomiei Domnului pentru noi și tăgăduind numirea de Născătoare de Dumnezeu dată Fecioarei [Măria], iar alții scornesc [învățătura despre] contopire și amestecare,

5 în Icoana din adânc: simbol [Crez]

6 În Icoana din adânc : (N.n. întruparea și nu „încarnarea”, cum greșit s-a

tradus, printre alte erori grave, acum vreo două decenii, în varianta oferită sub egida Mitropoliei Banatului !).

19

închipuindu-și nebunește că este o singură fire din trup și dumnezeire, nascocind grozăvia că, prin contopire, firea dumnezeiască a Celui Unul Născut este pătimitoare.

Pentru aceasta, Sfântul și Marele și Ecumenicul Sinod adunat aici, voind să stârpească orice uneltire potrivnică adevărului, învățând propovăduirea cea neclintită de la început, a hotărât mai întâi să rămână neatinsă credința celor 318 Sfinți Părinți, și, din pricina celor ce luptă împotriva Duhului Sfânt, a întărit învățătura despre ființa Duhului predanisită de către cei 150 de Părinți adunați nu demult în cetatea împărătească, pe care aceștia [cei 150 de Părinți] au făcut-o cunoscută tuturor, nu ca și cum ar adăuga ceva care lipsea celor hotărâte mai înainte, ci lămurind, după mărturia Scripturilor, învățăturile lor despre Sfântul Duh împotriva celor care încearcă să tăgăduiască stăpânirea Sa.

Iar pe de altă parte, din pricina celor care au încercat să strice taina economiei și care cu nerușinare spun că Cel Născut din Sfânta Fecioară Maria nu este decât un simplu om, Sinodul Sfânt a încuviințat scrisorile sinodale ale Fericitului Chirii, păstor al Bisericii Alexandriei, către Nestorie și cei din Răsărit, ca fiind potrivite pentru tăgăduirea smintelii lui Nestorie spre dreapta tâlcuire a celor ce, mânați de cucernică râvnă, doresc să priceapă Crezul cel mântuitor.

Acestora li s-a adăugat, cu îndreptățire, și epistola lui Leon, întâistătătorului mării și vechii Rome către cel între sfinți - Arhiepiscopul Flavian, scrisă pentru surparea cugetărilor stricate ale lui Eutihie, întrucât [această epistolă] conglăsuiește

cu mărturisirea marelui Petru, fiind un stâlp de susținere [a adevărului] împotriva atacurilor [rău credincioșilor]. Stă împotriva și celor care încearcă să împartă taina Iconomieii într-o doime de fii. Li îndepărtează din adunarea celor sfinți pe cei care îndrăznesc să spună că dumnezeirea Fiului Cel Unul Născut este pătimitoare; le stă împotriva și celor care își închipuie o amestecare sau contopire a celor două firi ale lui

20

Hristos; îi îndepărtează pe cei care rătăcesc [spunând că] chipul de rob pe care Hristos l-a luat de la noi este ceresc sau din altă substanță; și îi dă anatemei pe cei care scornesc rătăciri, cum că înainte de unire erau două firi, iar după unire a rămas una.

Urmând așadar Sfinților Părinți, noi învățăm într-un glas că mărturisim pe Unul și același Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos, însuși desăvârșit întru dumnezeire cât și întru omenitate, însuși Dumnezeu adevărat și om adevărat din suflet rațional și din trup, de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire și de-o-ființă cu noi după omenitate, întru toate asemenea nouă afară de păcat, născut din Tatăl mai înainte de veci după dumnezeire și, la plinirea vremii, Același născut pentru noi și pentru a noastră mântuire din Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, după omenitate, Unul și Același Hristos, Fiul, Domnul, Unul Născut, cunoscându-se în două firi, fără amestecare, fără schimbare, fără împărțire, fără despărțire, deosebirea firilor nefiind nicidecum stricată din pricina unimii, ci mai degrabă păstrându-se însușirile fiecărei firi într-o singură persoană și într-un singur ipostas, nu împărțindu-se sau despărțindu-se în două fețe, ci Unul și Același Fiu, Unul Născut, Dumnezeu Cuvântul, Domnul Iisus Hristos, precum [au vestit] de la început proorocii, precum El însuși ne-a învățat despre Sine și precum ne-a predănat nouă

Crezul Părinților.

Acestea toate fiind statornicite de noi cu mare grijă și acrivie, Sfântul Sinod Ecumenic a hotărât că nimănui nu îi este îngăduit să înfățișeze, să scrie sau să alcătuiască, nici [el însuși] să gândească, nici să învețe pe altul o altă mărturisire de credință. Cât despre cei care îndrăznesc să alcătuiască o altă [mărturisire de] credință, să o înfățișeze altora spre învățătură, sau să răspândească un alt Crez celor care vor să se întoarcă la cunoștința adevărului de la rătăcirile elinești sau iudaicești sau de la oricare altă erezie,

21

aceștia, dacă sunt episcopi sau clerici, să fie îndepărtați [episcopii de episcopie și clericii de cler], iar dacă sunt monahi sau laici, să se dea anatemei.

22

Sinodul al cincilea Ecumenic de la Constantinopol

(553)

Despre unirea firilor în ipostasul lui Hristos

împotriva defăimătorilor învățaturii Sfântului Chirii

I. Dacă nu mărturisește cineva o singură ființă a Tatălui și Fiului și a Sfântului Duh, o singură putere și virtute, o [Sfântă] Treime de-o-ființă, o dumnezeire cinstită în trei

ipostasuri sau persoane, unul ca acesta să fie anatema. Căci unul este Dumnezeu Tatăl de la Care [sunt] toate, unul [este] Domnul Iisus Hristos prin Care [s-au făcut] toate și unul [este] Sfântul Duh întru Care [sunt] toate [cele ce sunt].

II. Dacă cineva nu mărturisește că sunt două nașteri ale lui Dumnezeu Cuvântul, una mai înainte de veci, din Tatăl, fără timp și fără trup, și cealaltă, la plinirea vremii, a aceluiași Cuvânt Care S-a coborât din cer și S-a întrupat din Sfânta și Cinstita Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Maria și S-a născut din ea, unul ca acesta să fie anatema.

III. Dacă cineva spune că unul este Dumnezeu Cuvântul Care a făcut minuni și altul Hristos care a pătimit, sau spune că Dumnezeu Cuvântul S-a unit cu Hristos născut din femeie, sau că este în El ca cineva în altcineva și nu unul și același Iisus Hristos, Domnul nostru, Dumnezeu Cuvântul întrupat și făcut om, același făcător de minuni și [același] pătimitor de bunăvoie care a îndurat în trupul Său suferințele, unul ca acesta să fie anatema.

IV. Dacă cineva spune că unirea lui Dumnezeu Cuvântul cu omul S-a făcut după har sau după lucrare sau după egalitatea demnității sau după autoritate, relație, afect, virtute sau după bunăvoință, ca și cum Dumnezeu Cuvântul ar fi căutat

23

să fie pe placul omului de la care să aibă o bună și frumoasă slăvire, precum zice smintitul Teodor; fie după omonimie, potrivit căreia nestorienii numind Iisus și Hristos pe Dumnezeu Cuvântul, iar pe om luat separat Hristos și Fiul, vorbind în mod vădit de două persoane se prefac că vorbesc de o singură persoană și de un singur Hristos numai după numire, cinstire, demnitate și închinare: dar dacă nu mărturisește că unirea lui

Dumnezeu Cuvântul cu trupul însuflețit de un suflet rațional și înțelegător s-a făcut după alcătuire, adică după ipostas, precum au învățat Sfinții Părinți; și dacă nu mărturisește din acest motiv singurul Său ipostas, care este Domnul nostru Iisus Hristos, Unul din Sfânta Treime, unul ca acesta să fie anatema.

Căci în multe chipuri a fost înțeleasă această unire; unii urmând nelegiuirea lui Apolinarie și Eutihie, susținând dispariția celor unite, mărturisesc o unire prin amestecare, alții, gândind precum Teodor și Nestorie, adepți ai despărțirii, introduc o unire prin relație. Pe când Sfânta Biserică a lui Dumnezeu respinge nelegiuirea celor două erezii și mărturisește unirea după alcătuire a trupului cu Dumnezeu Cuvântul, adică [unirea] după ipostas. Căci unirea după alcătuire în taina lui Hristos nu numai că păstrează fără amestecare elementele unite, dar nu primește nici despărțirea.

V. Dacă cineva înțelege singurul ipostas al Domnului nostru Iisus Hristos ca și cum ar presupune mai multe ipostasuri și încearcă prin aceasta să introducă în taina lui Hristos două ipostasuri sau două persoane, și după ce a introdus două persoane, vorbește de o persoană după demnitate, cinstire și închinare, cum au scris în nebunia lor Teodor și Nestorie, și [care] clevește că Sfântul Sinod din Calcedon ar fi folosit expresia un singur ipostas în același înțeles nelegiuit; și nu mărturisește că Dumnezeu Cuvântul S-a unit cu trupul după

ipostas, și din această pricină este un singur Ipostas sau o singură Persoană, și că în acest sens Sfântul Sinod din Calcedon a mărturisit un singur ipostas al Domnului nostru Iisus Hristos, unul ca acesta să fie anatema. Căci Sfânta

Treime nu a primit adăugare de persoană sau ipostas după întruparea Cuvântului lui Dumnezeu, Unul din Sfânta Treime.

VI. Dacă cineva spune într-un sens impropriu, nu după adevăr, că Sfânta, Cinstita și pururea Fecioară Măria este Născătoare de Dumnezeu după relație, ca și cum ar fi născut un simplu om și nu că Dumnezeu Cuvântul S-a întrupat și S-a născut din ea, ci, după spusa lor, zămislirea omului este transferată lui Dumnezeu Cuvântul, ca și cum S-ar fi unit cu omul care S-a născut; și clevește Sfântul Sinod de la Calcedon, spunând că acela o numește pe [Sfânta] Fecioară Născătoare de Dumnezeu în acel înțeles stricat închipuit de Teodor; sau dacă cineva o numește născătoare de om sau născătoare de Hristos, ca și cum Hristos nu ar fi Dumnezeu, dar n-o mărturisește pe aceasta cu adevărat și cu tărie Născătoare de Dumnezeu, deoarece Dumnezeu Cuvântul născut de Tatăl înainte de veci S-a întrupat din ea la plinirea vremii, și cu dreaptă credință Sfântul Sinod de la Calcedon o mărturisește Născătoare de Dumnezeu, unul ca acesta să fie anatema.

VII. Dacă cineva zicând în două firi nu mărturisește că în dumnezeire și omenitate este cunoscut Unul Iisus Hristos, Domnul nostru, ca să arate astfel deosebirea firilor din care S-a făcut fără amestecare unirea de negrăit, fără să Se preschimbe Cuvântul [lui Dumnezeu] în firea trupului și nici firea trupului să treacă în firea Cuvântului (căci fiecare rămâne ce este în firea sa chiar după unirea ipostatică), dar dacă ia această expresie despre taina lui Hristos în sensul unei împărțiri sau dacă, mărturisind numărul firilor într-Unui Domnul nostru

trebuie deosebirea firilor din care este alcătuit, deosebire care nu este suprimată prin unire (căci Unul este din ambele firi și cele două firi [sunt] prin Unul), ci folosește numărul pentru a susține firi deosebite [având] fiecare ipostasul ei, unul ca acesta să fie anatema.

VIII. Dacă cineva mărturisind că unirea dumnezeirii cu omenitatea s-a făcut din două firi, sau vorbind de o singură fire întrupată a lui Dumnezeu Cuvântul nu înțelege aceasta așa cum ni le-au predanisit Sfinții Părinți, adică [în sensul că] unirea după ipostas s-a făcut pornind de la firea dumnezeiască și cea omenească și s-a desăvârșit într-Unui Iisus Hristos, sau dacă prin această expresie încearcă să introducă o singură fire sau substanță a dumnezeirii și a trupului lui Hristos, unul ca acesta să fie anatema. Căci zicând că S-a unit după ipostas Cuvântul Fiul cel Unul, noi nu afirmăm că s-a produs un fel de contopire reciprocă a firilor, ci credem că s-au unit Cuvântul cu trupul, fiecare dintre firi rămânând ceea ce era. Iată de ce Unul este Hristos, Dumnezeu și om, același de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire, de-o-ființă cu noi după omenitate. Căci Biserica lui Dumnezeu respinge și anatemizează atât pe cei care taie și despart în părți taina dumnezeieștii Iconomii a lui Hristos, cât și pe cei care introduc [în ea] amestecare.

IX. Dacă cineva spune că Hristos este închinat în două firi, și de aici introduce două închinări, una [cuvenită] lui Dumnezeu Cuvântul și a doua [cuvenită] omului; sau dacă cineva, pentru a suprima trupul [Său] și pentru a introduce amestecul dumnezeirii cu omenitatea, luându-le împreună, închipuie o [singură] fire sau o substanță, și se închină astfel lui Hristos, și nu se închină cu aceeași închinare lui Dumnezeu Cuvântul întrupat împreună cu trupul Său, precum a primit Biserica lui Dumnezeu încă de la început, unul ca acesta să fie anatema.

X. Dacă cineva nu mărturisește că Cel ce a fost răstignit în trup, Domnul nostru Iisus Hristos, este Dumnezeu adevărat, Domnul slavei și Unul din Sfânta Treime, unul ca acesta să fie anatema.

XI. Dacă cineva nu dă anatemei pe Arie, pe Eunomie, pe Macedonie, pe Apolinarie, pe Nestorie, pe Eutihie și pe Origen, împreună cu scrierile lor nelegiuite, și pe toți ceilalți eretici care au fost osândiți și anatemizați de către Sfânta Biserică Sobornicească și apostolească și de cele patru Sfinte Sinoade mai sus numite, și pe toți cei care au gândit sau gândesc cele asemenea ereticilor mai sus pomeniți și care au rămas în nelegiuirea lor până la moarte, unul ca acesta să fie dat anatemei.

XII. Dacă cineva ia apărarea rău-credinciosului Teodor al Mopsuestiei, cel ce a zis că unul este Dumnezeu Cuvântul și altul [este] Hristos care, tulburat de patimile sufletului și de poftele trupului, de cele mai rele eliberându-se câte puțin și astfel îmbunătățindu-se prin înaintarea faptelor sale a ajuns fără cusur prin purtarea sa, a fost botezat ca simplu om în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh; și prin botez s-a învrednicit să primească harul Sfântului Duh și înfierea și i se aduce închinare în persoana lui Dumnezeu Cuvântul aidoma unei icoane împărătești, și după înviere a devenit neschimbător în gândurile sale și cu totul fără de păcat. [Și iarăși] a mai zis același nelegiuit Teodor că unirea dintre Dumnezeu Cuvântul și Hristos este de același fel cum [este cea despre care] zice Apostolul pentru bărbat și femeie: cei doi vor fi un singur trup. Și pe lângă toate celelalte nenumărate blasfemii a îndrăznit a zice că după înviere, când Domnul a suflat asupra ucenicilor zicând: luați Duh Sfânt (Ioan 20, 22), nu le-a dat Sfântul Duh, ci a suflat numai de formă; încă mai zice și că mărturisirea lui Toma, atunci când [acesta] a atins mâinile și coasta Domnului după înviere, acele cuvinte: Domnul meu și Dumnezeul meu!

(Ioan 20, 28) Toma nu le-ar fi spus despre Hristos, ci, înspăimântat de minunea învierii, Toma L-a lăudat pe Dumnezeu care L-a înviat pe Hristos. Mai rău încă: în tâlcuirea pe care a dat-o Faptelor Apostolilor, același Teodor îl compară pe Hristos cu Platon, cu Mani, cu Epicur și Marcian, zicând că așa cum fiecare dintre ei, după ce și-a inventat propria învățătură i-a făcut pe ucenici să se numească platonicieni, manihei, epicurei și marcioniți, tot așa și Hristos, după ce Și-a inventat o învățătură, l-a numit pe ucenici creștini, după numele Său.

Dacă cineva ia apărarea sus numitului, prea necredinciosului Teodor, și a scrierilor lui nelegiuite prin care el a răspândit blasfemiile de mai sus, cât și altele nenumărate împotriva Marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, și dacă nu îl anatemizează pe el, scrierile lui nelegiuite și pe toți cei care îl încuviințează și îl apără, sau susțin că ideile lui sunt ortodoxe, ca și pe cei care au scris în apărarea lui și a scrierilor lui nelegiuite și pe cei care cugetă sau au cugetat vreodată asemenea lui [Teodor] și au rămas până la sfârșit într-o astfel de erezie, să fie anatema.

XIII. Dacă cineva ia apărarea nelegiuitelor scrieri ale lui Teodoret împotriva credinței adevărate, împotriva primului Sfânt Sinod din Efes, împotriva Sfântului Chirii și a celor douăsprezece capete ale sale, și pe toți care au scris în apărarea rău-credincioșilor Teodor și Nestorie, și a celor care au aceleași păreri cu mai sus numiții Teodor și Nestorie și îi primesc pe ei și rătăcirea lor, și din această cauză îi numesc necredincioși pe învățătorii Bisericii care învață unirea lui Dumnezeu Cuvântul după ipostas; dacă nu anatemizează nelegiuitele scrieri și pe cei care au gândit și mai gândesc încă unele asemenea, precum și

toate scrierile împotriva dreptei credințe și împotriva Sfântului Chirii și a celor douăsprezece capete ale sale, precum și cel

28

care a rămas într-o asemenea rătăcire până la moarte, unul ca acesta să fie anatema.

XIV. Dacă cineva ia apărarea epistolei scrise, după cum se zice, de către Ibas către Maris Persul, în care se neagă faptul că Dumnezeu Cuvântul S-a întrupat din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Măria, [că] S-a făcut om; zicând că cel născut din ea este un simplu om [care este] numit Templu, că unul este Dumnezeu Cuvântul și altul omul; și [pe] cel întru sfinți Chirii, propovăduitorul dreptei credințe a creștinilor, îl resping ca [fiind] eretic și pentru că ar fi scris asemenea rău credinciosului Apolinarie; și acuză cel dintâi Sfânt Sinod din Efes că ar fi osândit să fie depus Nestorie fără judecată și cercetare; [și acea epistolă] numește cele douăsprezece capete ale celui între sfinți Chirii necredincioase și potrivnice dreptei credințe și îi îndreptățește pe Teodor și Nestorie cu învățăturile și scrierile lor nelegiuite. Dacă cineva, așadar, ia apărarea sus numitei epistole și nu o anatemizează atât pe ea cât și pe apărătorii ei și pe cei care zic că este ortodoxă cel puțin în parte, și pe cei care au scris sau scriu în favoarea acesteia sau a nelegiuirilor din ea, și pe cei care îndrăznesc s-o încuviințeze pe ea sau nelegiuirile pe care le conține, făcând referire la numele Sfinților Părinți și al Sfântului Sinod din Calcedon, și rămân întru acestea până la moarte, să fie anatema.

După ce noi am mărturisit astfel cele primite din Sfintele Scripturi, din învățătura Sfinților Părinți și din cele hotărâte despre una și aceeași credință de către cele patru [Sfinte] Sinoade mai sus pomenite; după ce i-am osândit pe

eretici și nelegiuirea lor, și necredința celor care au încuviințat și încuviințează cele trei capete menționate mai sus, și care au perseverat și perseverează în rătăcirea lor; dacă cineva încearcă să transmită, să învețe sau să scrie ceva potrivit celor hotărâte de noi, dacă este episcop sau cleric să fie îndepărtat din

29

episcopie sau preoție, ca unul care lucrează cele străine preoției și rangului bisericesc; dacă este călugăr sau laic, să fie anatema.

30

Sinodul al șaselea Ecumenic
de la Constantinopol (680-681)

Despre cele două lucrări ale lui Hristos

împotriva monoteliților

Fiul Cel Unul Născut și Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl,
Cel făcut om într-o toată asemenea nouă, afară de păcat, Hristos
Adevăratul nostru Dumnezeu, a propovăduit cu tărie prin
cuvintele Evangheliei: Eu sunt lumina lumii. Cel ce îmi
urmează Mie nu va umbla într-o întuneric, ci va avea lumina
vieții (Ioan 8, 12), și iarăși Pacea Mea vă dau vouă (Ioan 14,
27). Lăsându-se călăuzit cu dumnezeiască înțelepciune,
învățându-ne pacea prin aceste dumnezeiești cuvinte, prea
blândul nostru împărat, atlet al Ortodoxiei, potrivit al
heterodoxiei, reunind acest Sfânt Sobor Ecumenic, a adunat

trupul întreg al Bisericii. Pentru aceea, Sfântul nostru Sinod Ecumenic, după ce a alungat rătăcirea necredinței care s-a arătat în ultima vreme și urmând fără abatere calea cea dreaptă a Sfinților Părinți cunoscuți, a conglăsuț cu cele cinci [sfinte] Sinoade Ecumenice [de până acum]; adică [fiind de acord] cu cei 318 Sfinți Părinți adunați la Niceea împotriva smintitului Arie; cu sinodul celor 150 de bărbați purtători de Dumnezeu adunați la Constantinopol împotriva lui Macedonie, luptătorul împotriva Duhului Sfânt, și Apolinarie cel rău credincios; de asemenea [și acordul cu] cel dintâi sinod al celor 200 de cinstiți bărbați adunați la Efes împotriva lui Nestorie, cel cu minte de iudeu, și cu cei 600 de bărbați de Dumnezeu insuflați, adunați la Calcedon, împotriva lui Eutihie și Dioscor, cei urâți de Dumnezeu; și, mai mult încă, cu Sfântul Sinod al cincilea care s-a adunat aici împotriva lui Teodor al Mopsuestiei, Origen, Didim și Evagrie, și împotriva scrierilor lui Teodoret contra

31

celor douăsprezece capete ale vrednicului Chirii, și împotriva epistolei către Maris Persul, epistolă pusă pe seama lui Ibas. Mărturisind întru totul fără înnoiri dumnezeieștile hotărâri ale buneii credințe și respingând învățăturile rău credincioase, Sfântul nostru Sinod Ecumenic, insuflat de Dumnezeu, pecetluiește Crezul mărturisit de către cei 318 Părinți și întărit de către cei 150 de Părinți cugetători de Dumnezeu, Crez pe care celelalte Sfinte Sinoade l-au primit și l-au întărit cu bucurie spre nimicirea oricărei rătăciri ucigătoare de suflet.

(Urmează Crezul de la Niceea și Constantinopol):
Credem...

Sfântul Sinod ecumenic a hotărât: pentru desăvârșita cunoaștere și întărire a credinței ortodoxe acest Crez ortodox al

harului dumnezeiesc ar trebui să fie îndestulător; dar fiindcă începătorul răutății nu a încetat de la început să găsească un conlucrător în șarpe și prin el să introducă veninul în firea omenească, tot așa și acum n-a încetat să găsească unelte potrivite pentru a-și îndeplini voia, adică pe Teodor, fost episcop de Faran, pe Serghie, pe Pyrhos, Pavel și Petru, care au ocupat scaunul întâistătătorilor cetății împărătești [Constantinopol], și Honorius, fost papă al vechii Rome, Chir, fost episcop al Alexandriei, Macarie, de curând așezat pe scaunul Antiohiei, și ucenicul său, Ștefan. Prin aceștia, [diavolul] n-a încetat să stârnească tulburări în întreaga Biserică, semănând în poporul ortodox, prin învățături noi, erezia unei singure voințe și a unei singure lucrări în cele două firi ale Unuia din Sfânta Treime, Hristos adevăratul nostru Dumnezeu; [erezie] care se potrivește cu kakodoxia [smintita rătăcire] a răucredincioșilor Apolinarie, Sever și Themistie, care râvnește cu cuget viclean să nimicească și desăvârșirea întrupării Aceluiași și Unicului Domn Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, arătând blasfemiator lipsa de voință și nelucrarea în trupul Său însuflețit [cu suflet rațional].

32

A ridicat atunci Hristos, Dumnezeul nostru, un împărat credincios, un nou David, găsindu-l bărbat după inima Sa, care n-a dat - după cum stă scris - somn ochilor săi și dormitare genelor sale, până ce nu a găsit prin acest Sobor al nostru, sfânt și de Dumnezeu adunat, desăvârșita propovăduire a dreptei credințe, după Cuvântul lui Dumnezeu: Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor (Matei' 18, 20).

Acest Sfânt Sinod Ecumenic a primit cu credință și cu brațele deschise propunerea făcută de către Preasfințitul și Preafericitul papă al vechii Rome, Agathon, împăratului nostru

drept-măritor și preacredincios, Constantin, [propunere] care i-a respins nominal pe cei care au propovăduit și au învățat, după cum s-a spus mai sus, o singură voință și o singură lucrare în iconomia lui Hristos Cel întrupat, adevăratul nostru Dumnezeu.

La fel a primit și propunerea sinodală a Sfântului Sinod al celor 125 de episcopi iubitori de Dumnezeu [adunați] sub același preasfințit papă, [propunere] făcută de împăratul nostru de Dumnezeu înțelepțit, ca fiind de acord cu Sfântul Sinod de la Calcedon și cu Tomosul Preasfințitului și Preafericitului papă al vechii Rome, Leon, către sfântul Flavian, [papa Leon] pe care acest Sinod l-a numit stâlp al Ortodoxiei; și în acord [de asemenea] cu epistolele sinodale scrise de fericitul Chirii către episcopii din Răsărit împotriva lui Nestorie.

Urmând așadar celor cinci Sfinte Sinoade Ecumenice și aleșilor Sfinți Părinți, [Sinodul de față] hotărăște și mărturisește într-un glas că Domnul nostru Iisus Hristos [este] adevăratul nostru Dumnezeu, Unul din Sfânta Treime cea de-o-ființă și de viață făcătoare, desăvârșit în dumnezeire și, de asemenea, desăvârșit în omenitate; același Dumnezeu adevărat și om adevărat alcătuit din suflet rațional și trup; de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire și de-o-ființă cu noi după omenitate, întru toate asemenea nouă afară de păcat (cf Evrei 4, 15), Cel după dumnezeire născut din Tatăl mai

33

înainte de veci și la plinirea vremii, pentru noi și pentru a noastră mântuire, [născut] după omenitate din Sfântul Duh și din Măria Fecioara [cea care este] cu îndreptățire și după adevăr Născătoare de Dumnezeu.

Unul și același Hristos, Fiul, Domnul, Unul Născut, în două firi, fără amestecare, fără schimbare, fără

împărțire și fără despărțire, fără ca deosebirea firilor să se piardă din pricina unimii, ci mai degrabă păstrându-se însușirile fiecărei firi, unite într-o singură persoană și într-un singur ipostas; nu împărțindu-se sau despărțindu-se în două persoane, ci Unul și Același Fiu, Unul Născut, Dumnezeu Cuvântul, Domnul Iisus Hristos, precum au vestit de la început proorocii, și El însuși, Iisus Hristos, ne-a învățat [despre Sine] și precum ne-a predanisit nouă Crezul Sfinților Părinți.

[Noi] propovăduim la fel, după învățătura Sfinților Părinți, că în El sunt două vouri sau voințe firești și două lucrări firești, fără despărțire, fără schimbare, fără împărțire și fără amestecare. Și cele două voințe firești nu sunt, cum au zis ereticii necredincioși, potrivnice una alteia, ci voința Sa omenească urmează celei atotputernice și dumnezeiești, fără a i se împotrivi sau rezista, ci mai degrabă supunându-i-se. Căci a trebuit ca voința cea trupească să fie mișcată de voința dumnezeiască și supusă ei, după [cum spune] preaînțeleptul Atanasie (cf. PG 25, XXVII). Căci precum trupul Său este numit și trupul lui Dumnezeu Cuvântul, tot așa voința Sa trupească este numită și este [cu adevărat] a lui Dumnezeu Cuvântul, precum El însuși spune: M-am coborât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia Tatălui care M-a trimis. El numește a Sa voia proprie, de vreme ce trupul a fost al Său.

Căci în același fel precum trupul Său însuflețit, preasfânt și preacurat nu a fost nimicit prin îndumnezeire, ci a rămas între limitele sale și rostul său, tot astfel și voința Sa

omenească [fiind] îndumnezeită nu s-a nimicit, ci mai degrabă a fost salvată, după cum spune [sfântul] Grigorie de Dumnezeu

Cuvântătorul: „Căci voința [trupească a] Mântuitorului nu este potrivnică lui Dumnezeu, fiind cu totul îndumnezeită" (Grigore deNazianz, Oratio XXX, 12; PG 36, 117).

[Noi] preamărim două lucrări firești nedespărțite, neschimbate, neîmpărțite și neamestecate în Domnul nostru Iisus Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, adică o lucrare dumnezeiască și o lucrare omenească, după cum Leon Cuvântătorul de Dumnezeu, spune lămurit: „Fiecare fire lucrează în comuniune cu cealaltă ceea ce îi este propriu, Cuvântul lucrând cele ce sunt proprii Cuvântului și trupul săvârșind cele ce sunt proprii trupului" (Leon I, Tomus ad Flavianum). Căci noi nu suntem de acord [că ar exista] o singură lucrare după fire a lui Dumnezeu și a făpturii [firea omenească a lui Hristos], ca să nu ridicăm făptura la ființa divină și nici să coborâm măreția firii dumnezeiești la nivelul făpturilor.

Căci noi recunoaștem că minunile și pătimirile sunt ale Unuia și Aceluiași după una sau cealaltă dintre firile Sale care strălucesc într-un singur ipostas, precum a grăit vrednicul Chirii.

Păzind întru-totul neamestecarea și nedespărțirea, mărturisim totul în puține cuvinte:

Crezând că Unul din Sfânta Treime este și după întrupare Domnul nostru Iisus Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, mărturisim că cele două firi strălucesc într-un singur ipostas în care a arătat minunile și pătimirile, după economie, din timpul petrecerii Sale [în lume], nu după închipuire, ci întru adevăr.

Deosebirea firilor este recunoscută într-un singur ipostas după aceea că și una și alta voiesc și lucrează ceea ce le este propriu, una în comuniune cu cealaltă. Pentru aceasta noi

mărim două voințe și două lucrări firești, căci sunt împreună lucrătoare spre mântuirea neamului omenesc.

Acestea fiind statornicite de către noi cu mare grijă și scumpătate, hotărâm că nu îi este îngăduit nimănui să alcătuiască o altă mărturisire de credință, sau să scrie, sau să compună, sau să cugete, sau pe alții să-i învețe [asemenea].

[Iar] cei care vor îndrăzni să alcătuiască, să răspândească, să învețe sau să transmită un alt Crez celor ce voiesc să se convertească de la rătăcirile păgânești sau de la cele iudaicești sau de la oricare altă erezie și la cunoștința adevărului să vină, sau vor [îndrăzni] să introducă expresii noi sau cuvinte născocite pentru a răsturna cele hotărâte de noi, dacă sunt episcopi sau clerici să fie caterisiți, [înlăturați] episcopii din episcopie și clericii din cler, iar dacă sunt monahi sau laici, să fie anatema.

Sinodul al șaptelea
Ecumenic de la Niceea (787)

Despre cinstirea sfintelor icoane

împotriva prigonitorilor icoanelor

Sfântul și Marele Sinod Ecumenic care prin harul lui
Dumnezeu și datorită hotărârii dreptcredincioșilor și iubitorilor

de Hristos, împărații noștri Constantin și mama sa Irina, s-a adunat pentru a doua oară la Niceea, slăvită metropolă a provinciei Bithinia, în sfânta biserică a lui Dumnezeu numită Sfânta Sofia, urmând predaniei Bisericii Sobornicești, a hotărât cele ce urmează:

Cel care ne-a dăruit nouă lumina cunoștinței Sale și ne-a izbăvit din întunericul nebuniei idolești, Hristos Dumnezeul nostru, după ce Și-a făcut mireasă Sfânta Sa Biserică Sobornicească cea fără pată sau zbârcitură (Efes. 5, 27), a făgăduit să vegheze asupra ei, zicând cu tărie sfinților Săi ucenici: „Îu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28, 20). Această făgăduință nu a făcut-o însă numai acelor, ci prin ei [a făcut-o] și nouă, celor care am crezut prin ei în numele Lui (Ioan 17, 20).

Însă unii oameni, nesocotind acest dar, înaripați de către vrăjmașul cel viclean, s-au îndepărtat de judecata cea dreaptă și, împotrivindu-se predaniei Bisericii Sobornicești, au păcătuit întru înțelegerea adevărului, [și], precum zice proverbul, nu și-au brăzdat bine ogorul și mâinile lor nu au avut ce culege.

Ei au îndrăznit să defaime podoaba bineplăcută lui Dumnezeu a sfintelor așezăminte, numindu-se preoți fără să [și] fie; despre care Dumnezeu strigă prin profeți: „Mulțime de păstori au călcat via Mea; călcat-au cu picioarele lor partea

37

Mea...” (Ieremia 12, 10). Căci urmând unor oameni nelegiuți, încrezători în propriile cugete, au clevetit Sfânta Biserică, Mireasa lui Hristos, Dumnezeul nostru, și nu fac deosebire între curat și necurat (Ezechiel 22, 26), numind icoana Domnului și a sfinților Săi ca pe statuile idolilor diavolești.

De aceea, întru bunăvoința Sa, Domnul Dumnezeuul nostru, nesuferind ca cel ascultător să fie vătămat de o asemenea ciumă, prin râvna dumnezeiască și cu aprobarea lui Constantin și a Irinei, preacredincioșii noștri împărați, ne-a chemat de peste tot pe noi, întâistătătorii preoției, pentru ca dumnezeiasca predanie a Bisericii Sobornicești să își regăsească tăria prin hotărârea noastră sobornicească.

Cercetând și examinând cu multă acrivie și având în vedere scopul adevărului nu înlăturăm nimic, nu adăugăm nimic, ci păstrăm neschimbate [toate] cele bune ale Bisericii Sobornicești; și urmăm cele șase Sfinte Sinoade Ecumenice, mai întâi pe cel reunit în strălucita metropolă Niceea, [și] împreună cu el pe cel care a avut loc în cetatea împărătească de Dumnezeu ocrotită [a Constantino-polei].

(Urmează Crezul niceeo-constantinopolitan): Credem...

Ne lepădăm și anatemizăm: pe Arie și pe cei care cugetă asemenea lui și îi împărtășesc nelegiuita credință; pe Macedonie și pe cei dimpreună cu el, numiți cu îndreptățire luptători împotriva Duhului Sfânt; [noi] mărturisim și că Stăpâna noastră, Sfânta [Fecioară] Măria, este pe deplin și cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, pentru că a născut în trup pe Unul din Sfânta Treime, pe Hristos Dumnezeuul nostru, după cum a învățat mai întâi Sinodul din Efes care a alungat pe necredinciosul Nestorie și pe cei dimpreună cu el, pentru că a introdus [învățătura despre] doimea de persoane.

împreună cu acestea, mărturisim și cele două firi ale Celui ce S-a întrupat pentru noi din Preacurata Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Măria, mărturisindu-L Dumne-

zeu desăvârșit și om desăvârșit, precum și Sinodul din Calcedon a proclamat, îndepărtându-i din curtea dumnezeiască pe blasfemiatorii Eutihie și Dioscor; și împreună cu ei pe Sever, Petru și [întreaga] ceată blasfemiatoare; împreună cu ei dăm anatemei și născocirile lui Origen, Evagrie și Didim, urmând celui de-al cincilea Sinod întrunit la Constantinopol.

Apoi mărturisim două voințe și două lucrări, după însușirea firilor în Hristos, așa cum a proclamat și Sinodul al șaselea [Ecumenic] de la Constantinopol, respingând pe Serghie, pe Honorius, Chir, Pyrhus, Macarie, toți [aceștia fiind] oameni neiscușiți în dreapta credință și pe [toți] cei care cugetă asemenea lor.

Și, rezumând, zicem: [noi] păstrăm neschimbate toate predaniile Bisericii, scrise sau nescrise, încredințate nouă [cu sfințenie], între ele se află și zugrăvirea icoanelor, în acord cu relatarea propovăduirii evanghelice, în vederea întăririi credinței în întruparea, adevărată și nu închipuită, a lui Dumnezeu Cuvântul, [acestea] aducându-ne bun folos; căci lumina cu care se luminează între ele [propovăduirea și icoana] este spre mărirea amândurora .

Așa stând lucrurile, înaintând pe calea împărătească și urmând învățătura [de Dumnezeu] insuflată a Sfinților noștri Părinți și a Predaniei Bisericii Sobornicești, căci noi recunoaștem că ea este a Duhului Sfânt Care locuiește într-însa, hotărâm cu toată grija și acrvia: împreună cu imaginea cinstitei și de viață făcătoarei cruci, în sfintele biserici ale lui Dumnezeu să se pună și: cinstitele și sfintele icoane, pictate sau lucrate în mozaic, sau făcute din materii potrivite, pe sfintele vase și veșminte, pe ziduri și scânduri, în case și pe drumuri; icoana Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Preacuratei Stăpânei noastre, Sfânta Născătoare de Dumnezeu, ale cinstiților îngeri și ale tuturor sfinților și dreptilor bărbați.

Căci cu cât mai des sunt văzute acestea, prin icoane, cu atât mai mult cei care privesc la ele sunt aduși a-și aminti și a iubi prototipurile [icoanelor] și a le da cuvenita sărutare și cinstita închinare; nu cinstirea adevărată 7 , care după credință se cuvine numai dumnezeirii [Sfintei Treimi], ci [tot așa] cum se face cu semnul sfintei și de viață făcătoarei cruci, cu sfintele Evanghelii, și cu toate lucrurile sfinte; întru cinstirea lor se vor face tămâieri și se vor aprinde lumini [lumânări], după evlaviosul obicei al celor de demult. Căci cinstirea [acordată chipului] urcă la prototip (cf. Sfântul Vasile cel Mare: Despre Sfântul Duh 18, 45; PG 32, 149), și cel care se închină la icoană se închină persoanei zugrăvite în ea.

în acest fel se întărește învățătura Sfinților noștri Părinți, adică Predania Bisericii Sobornicești, [Biserică] ce a primit Evanghelia de la un capăt la altul al pământului; așa urmăm lui Pavel, care a grăit în Hristos, [și întregii] cete dumnezeiești a Apostolilor și sfințeniei Părinților noștri, ținând cu tărie predaniile pe care le-am primit (cf. II Tes. 2, 15), cântând astfel profetic lauda biruinței Bisericii: „Bucură-te, fiică a Sionului! Ridic ă-ți glasul, fiică a Ierusalimului, bucură-te și te veselește din toată inima. Căci Domnul a înlăturat toate judecățile împotriva ta și te-a izbăvit din mâna potrivnicilor tăi; Domnul este împărat în mijlocul tău; [tu] nu vei mai vedea nici o nenorocire" (Sof 3, 14) și pacea va fi cu tine totdeauna.

[Iar] cei care cutează să cugete sau să învețe altfel, sau, urmând blestemaților eretici, [îndrăznesc] să disprețuiască predaniile Bisericii, născocind sau lepădând ceva dintre cele ale Bisericii, fie Evanghelie, fie semn al crucii, fie icoană zugrăvită, fie sfinte moaște de mucenici, sau [îndrăznesc] să cugete strâmb și viclean pentru a răstălmăci ceva din Predaniile

legiuite ale Bisericii Sobornicești, încă și [de vor îndrăzni cu

7 Adorarea se cuvine numai lui Dumnezeu.

40

necuviință] să folosească în chip profan sfintele vase sau sfintele mănăstirilor: poruncim ca toți aceștia, dacă sunt episcopi sau clerici, să fie caterisiți, iar dacă sunt monahi sau laici, să fie îndepărtați de la împărtășanie [să fie afurisiți].

Sfârșit și lui Dumnezeu slavă !

41

Postfață:

Notă: Pentru prezenta versiune a Hotărârilor Sfintelor Sinoade au fost cercetate traduceri integrale și traduceri parțiale ale fiecărui sinod în parte, așa cum au apărut până acum în diferitele reviste teologice sau în cărțile de specialitate.

Singura traducere tipărită până acum care a reunit cele șapte Sfinte Sinoade Ecumenice este cea făcută de profesorul Vasile Loichiță . Datorită însă numeroaselor probleme din traducerea sa, și mai ales datorită faptului că Hotărârile nu erau traduse integral, ea nu s-a bucurat de atenția cuvenită unei asemenea teme.

Pentru Sinoadele III, V, VI și VII (adică pentru cea mai mare parte a textelor) am folosit o variantă de traducere anonimă, făcută după o ediție critică a textelor. Deși circulă de câțiva ani în mediul teologic, nici aceasta nu a fost până acum tipărită în volum. Celelalte versiuni cercetate, traduse din latină sau franceză, nu se ridică la valoarea celor de mai sus .

Am hotărât să încredințăm tiparului prezenta versiune mai ales datorită bunei primiri de care a avut parte printre preoții, monahii și teologii care au consultat-o în manuscris. Sperăm ca prin această primă versiune de traducere în limba română umplem un gol din teologia dogmatică. Nădăduim de asemenea să atragem atenția asupra importanței de necontestat a acestor texte.

Pr. Rodion Ilie

Una dintre cele mai valoroase lucrări fiind cartea pr. Nicolae Chifăr - Istoria creștinismului, Volumul II, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 2000; lucrarea tratează Sfintele Sinoade Ecumenice din perspectiva istoriei bisericești, dar în ea apar și fragmente destul de ample din aceste Hotărâri Sinodale.

9 Apărută în revista Mitropolia Banatului, nr.1-2 /1959.

10 Acestea nu au fost folosite deoarece diferența dintre ele și textul original era foarte mare.

„Biserica este o bucurie a tuturor de toți." Bucuria aceasta este o binecuvântare dumnezeiască. Pentru a ne împărtăși de această binecuvântare trebuie să primim și să mărturisim dreapta-credință, să mărturisim Ortodoxia. Sfintele Sinoade ne oferă o călăuzire potrivită pentru aceasta. . .

Părintele Rodion Ilie

Sfintele Sinoade Ecumenice sunt stâlpii Bisericii. Ele ne învață cum trebuie să credem, prevenindu-ne că se află sub osânda anatemei oricine refuză să primească Hotărârile lor de Dumnezeu insuflate.

Tipărim aceasta carte pentru a veni în întâmpinarea celor care vor să cunoască învățătura cea mântuitoare și învățăturile Sfinților Părinți.

Editorii

43

ANATEMATISMELE

Sfântului Chirii al Alexandriei

Anatematisma I: 11 Dacă cineva nu mărturisește că Emanuel este cu adevărat Dumnezeu și că pentru aceasta Prea Sfânta Fecioară este Născătoare de Dumnezeu; căci a născut trupește pre Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl, care S-a făcut trup: să fie anatema.

Anatematisma II: Dacă cineva nu mărturisește că în mod real Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl S-a unit cu trupul în chip ipostatic și că Unul este Hristos, dimpreună cu trupul Său, adică același Dumnezeu și Om laolaltă: să fie anatema.

Anatematisma III: Dacă cineva, în Hristos care este Unul, împarte ipostasurile după unire, legându-le între ele numai cu legătura cea după merit, adică după autoritate și putere și nu cu găsirea laolaltă printr-o unire naturală: să fie anatema.

Anatematisma IV: Dacă cineva atribuie la două persoane, sau ipostase, expresiile din Evanghelii și scrierile apostolice, fie cele rostite de sfinți asupra lui Hristos, fie cele rostite de El însuși cu privire la Sine și pe unele le leagă în chip deosebit de omul care se înțelege alături de Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl, iar pe altele ca unele ce sunt vrednice de Dumnezeu, numai de Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl: să fie anatema.

11 Icoana din Adânc - nr. 6 iunie 2002, pag. 3.

44

Anatematisma V: Dacă cineva îndrăznește să spună că Hristos este un om purtător de Dumnezeu și nu că este Dumnezeu cu adevărat, ca Fiu Unul și prin natură, întrucât Cuvântul S-a făcut trup și a fost părtaș la fel cu noi sângelui și trupului: să fie anatema.

Anatematisma VI: Dacă cineva îndrăznește să spună că și Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl este Dumnezeul și Stăpânul lui Hristos și nu mărturisește că El este Dumnezeu și om lao-

laltă, întrucât Cuvântul S-a făcut trup, după Scripturi: să fie anatema.

Anatematisma VII: Dacă cineva zice că Iisus este pus în mișcare întocmai ca un om de Cuvântul lui Dumnezeu, și că bunăvoirea Unuia Născut I-a fost adăugată ca unui altuia, care a existat lângă El: să fie anatema.

Anatematisma VIII: Dacă cineva îndrăznește să spună că omul luat de Cuvântul lui Dumnezeu trebuie dimpreună adorat cu Dumnezeu Cuvântul, și dimpreună preamărit și că el este dimpreună Dumnezeu, ca ceva deosebit față de altceva deosebit (căci cuvântul „dimpreună” adăugat continuu ne silește să înțelegem aceasta) și nu cinstește pe Emanuel cu o singură închinare și nici nu-l înalță o singură preamărire, întrucât Cuvântul S-a făcut trup: să fie anatema.

Anatematisma IX: Dacă cineva zice că Unul Domn Iisus Hristos a fost preamărit de Duhul, folosindu-Se de puterea Lui ca de o putere străină și că de la El a luat puterea de a lucra împotriva duhurilor celor necurate și de a săvârși minuni între oameni și nu zice dimpotrivă că și Duhul prin Care a lucrat minunile este propriu Lui: să fie anatema.

45

Anatematisma X: Sfânta Scriptură spune că Hristos S-a născut Arhiereu și Apostol al mărturisirii noastre și că S-a adus pre Sine jertfa pentru noi, întru miros de bună mireasmă lui Dumnezeu și Tatălui. Deci, dacă cineva zice că Arhiereu și Apostol al nostru nu s-a născut însuși Cuvântul cel din Dumnezeu, atunci când S-a făcut trup și om la fel ca noi, ci un altul, în afară de El și mai ales un om născut din femeie, sau

dacă cineva zice că El a adus jertfă și pentru Sine însuși, iar nu numai pentru noi, căci nu a avut nevoie de jertfă Cel ce nu cunoștea păcatul: să fie anatema.

Anatematisma XI: Dacă cineva nu mărturisește că trupul Domnului este făcător de viață și că El este propriu Cuvântului celui din Dumnezeu Tatăl, ci zice că este al altcuiva de alături de El, unit la un loc cu El după merit, adică având numai o locuință dumnezeiască și nu că este făcător de viață, după cum am zis, întrucât El a fost propriu Cuvântului care are putere de a face vii toate: să fie anatema.

Anatematisma XII: Dacă cineva nu mărturisește că și Cuvântul lui Dumnezeu a pățimit în trup și că a fost răstignit în trup, și că a gustat în trup moartea, fiind Cel întâi Născut din morți, întrucât Dumnezeu este viață, și de viață făcător: să fie anatema.

46

Cuviosul Filothei Zervakos:

„Am fost și sunt, prin harul lui Dumnezeu, pregătit să mă fi jertfit și să mă jertfesc pentru credința ortodoxă și tradițiile Părintești, dacă o va cere timpul. Nu primesc, resping și anatemizez: orice impietate, necredință, slavă deșartă, erezie și greșală, veche sau nouă, care este potrivnică credinței ortodoxe și tradițiilor Apostolice și patristice. Nu accept nici un fel de inovație sau învățătură omenească străină, potrivnică învățaturii și credinței ortodoxe sănătoase și sfintelor tradiții despre care Sinodul VII Ecumenic declară: «Toate inovațiile sau adăugirile făcute pe lângă învățatura formulată de pururea pomeniții Părinți ai Bisericii, să fie anatema!»"

Despre Anatemele Sfintelor Sinoade Ecumenice

„Dacă cineva se leapădă de întreaga
Predanie Bisericească, scrisă sau
nescrisă, să fie anatema ”.

Sinodul al VII lea Ecumenic

Trăim o vreme în care cuvântul „anatemei” a fost aproape exclus din limbajul teologic, o vreme în care dintr-o deschidere ecumenică îndoielnică acest cuvânt nu mai este pomenit. Dar oricine citește Hotărârile dogmatice și canoanele Sfintelor Sinoade sau scrierilor Sfinților Părinți găsește că singurul cuvânt pronunțat cu privire la eretici este acesta.

Primul Canon al celui de-al II-lea Sinod Ecumenic spune limpede: „Să fie dată anatemei orice erezie...”. 12

Prin acest canon sunt osândite toate ereziile trecute și viitoare, și nici o erezie nu va putea fi apărută sub pretextul lipsei unei condamnări speciale din partea Bisericii. Orice învățătură care intră în contradicție cu învățătura Bisericii este erezie, și nici un artificiu logic nu o poate acoperi, nu o poate scăpa de acest verdict bine meritat. Este adevărat că ar fi de dorit ca și în zilele noastre fiecare erezie să fie condamnată de Biserică cu aceeași precizie

12 Toate Canoanele Sinoadelor Ecumenice și locale incluse în această lucrare sunt luate din cartea Arhidiaconului prof. dr. Ioan N. Floca - "Canoanele Bisericii Ortodoxe".

48

cu care au fost atacate ereziile primelor secole. Dar, chiar dacă din motive mai mult sau mai puțin întemeiate astfel de anateme nu se prea rostesc astăzi, glasul puternic al Sfinților Părinți nu îl poate sugruma nimeni. (N.n. 13 Nici elitiștii, nici neognosticii, nici sofistii, nici „evlavioșii culți”, nici dilemiștii, nici teziștii de toate culorile, nici „timizii simpatizanți ai apocatastazei”, nici pseudo-teologii, nici așa-zișii „vulturi brâncoveneștr, care vorbesc despre Domnul Hristos, fără a-1 cunoaște pe Mântuitorul Hristos, indiferent cine sunt sau s-ar crede că sunt, rătăcindu-i pe cei slabi de înger, șovăielnici sau la început de drum lăuntric și duhovnicesc!). Iar aceștia au dat anateme ori de câte ori dreapta-credință a fost atacată de către eretici.

Pentru a rămâne în duhul Sfinților Părinți, fiecare dintre arhieriei Bisericii Ortodoxe au spus, pentru a fi hirotoniți episcopi, o mărturisire de credință: „Mărturisesc că voi păstra și voi urma cu sfințenie, până la suflarea mea cea mai de pe urmă, toate canoanele celor șapte Sinoade Ecumenice și ale celor locale și învățăturile de Dumnezeu purtătorilor Părinți și tradițiile Sfintei Biserici ortodoxe...”. Dar înainte de a mărturisi acestea, ei au repetat: „Tuturor ereticilor anatema ! Tuturor ereticilor anatema !”. Nimeni nu poate fi hirotonit episcop până nu își însușește conștiința apologetică a Părinților, până nu mărturisește dreapta-credință și până nu îi anatemizează pe eretici. Așa cum „Crezul” este repetat la

fiecare slujbă a Bisericii (orice rugăciune făcută de cei care nu mărturisesc „Crezul” fiind îndoielnică), tot așa la fiecare hirotonie a unui arhiereu se repetă anatemele asupra ereticilor.

De altfel, nici un eretic care nu se pocăiește de rătăcirea sa nu se poate împărtăși din bogăția spirituală a Bisericii. După cum arată „Moliftelnicul”, la începutul fiecărei spovedanii, înainte de a-l întreba despre păcatele săvârșite, preotul trebuie

Colaționare Teognost - redacția revistei Icoana din adânc.

49

să îl întrebe pe cel care vine la el pentru întâia oară următoarele:

«Mai întâi de toate spune-mi, fiule, crezi cu adevărat în Sfânta și de-viață-făcătoare Treime? Crezi că soborniceasca și apostoleasca Biserică este sădită și crescută în Răsărit și de la Răsărit s-a întins peste toată lumea, și că de atunci stă neschimbată și neclintită? Sau te îndoiești de vreo oarecare poruncă sau învățătură?»

Și de va crede drept și fără îndoială și de va ști carte, să zică Simbolul Credinței până la sfârșit. Iar neștiind carte, să-1 înveți să zică acestea: „Cred într-una sfântă, sobornicească și apostoleasca Biserică a Răsăritului, care stă din început în toate dogmele ei neclintită și neschimbată”

Cel care nu vrea să primească învățătura Bisericii nu poate fi spovedit, pentru că de bună voie stă departe de adevăr. Și așa cade sub osânda anatemei Sfinților Părinți.

Ortodoxia nu are cum să renunțe la acest cuvânt, „anatema”, care îi este propriu, așa cum nici păstorul nu va renunța niciodată la câinii care păzesc turma. Trebuie făcută o precizare: se reproșează Bisericii că a folosit prea des acest cuvânt dur și că astfel s-a îndepărtat de Duhul lui Hristos. Adevărul este că dacă nu ar fi apărut ereticii Biserica nu ar fi folosit acest cuvânt. Deci vina este a celor care s-au îndepărtat de adevărul de credință. Biserica nu i-a pedepsit când i-a anatemizat, ci doar i-a ajutat să își conștientizeze starea de rătăcire.

Să presupunem că un om are lepră. Ce este mai bine să facă doctorul, să îi spună că are o răceală trecătoare sau să îi dea diagnosticul corect ? Dacă nu i-ar spune adevărul și i-ar da drumul, atunci leprosul i-ar mai îmbolnăvi și pe alții. La fel este cu ereticii. Dacă Biserica i-ar lăsa „în pace”, atunci ei nu și-ar da seama cât de mare este distanța care îi separă de

50

adevăr. Deci nu Biserica îi molipsește de „lepră”, ci ea constată doar că sunt leproși.

Să nu se uite că Biserica dă anatema cu scop pedagogic, pentru a arăta ereticilor că merg pe calea întinericului, și că pentru a merge pe calea mântuirii trebuie să se lepede de rătăcire. Erezia strică sufletele, le murdărește atât de tare încât ereticul care moare nepocăit se duce direct în iad. Numai dogmele dumnezeiești oferă cadrul potrivit celui ce vrea să se mântuiască.

Putem spune că dogmele au și rolul de garduri (hotare întărite) care separă poporul lui Dumnezeu de restul lumii. Cine vrea să stea în afara acestor „granițe” își asumă autodistrugerea, își asumă chinurile veșnice. Pentru apărarea

acestor „granițe” Sfinții Părinți s-au luptat până la moarte, fiecare dintre ei fiind gata să apere cu prețul vieții adevărul de credință...

51

Danion Vasile

(din volumul „J)ărmarea idolilor”

cap. Despre cugetul Bisericii și șoaptele diavolului)

N.n. Am socotit de cuviință, cu creștinească iubire și duhovnicească responsabilitate, dar și cu binecuvântarea bărbaților cu viață îmbunătățită (Părintele Dumitru Stăniloae, Avva Ilie Cleopa, avva Safian) că în vremuri de răscruce, încercare și cernere duhovnicească, publicarea Hotărârilor dogmatice ale celor șapte Sfinte Sinoade Ecumenice luate de Sfinții Părinți, făcători de minuni și purtători de Dumnezeu participanți, sunt absolut necesare călăuzirii păstorilor și păstoriților pe calea îngustă și împărătească a mântuirii, căci după cuvântul cel luminat de Sus, „dacă nu ar fi mândrie, nu ar fi nici erezie !”. Toți cei care se opun acestor hotărâri dogmatice sau încearcă să modifice cumva cu puterea minții lor necurățite de patimi, sensul lor teologic profund și insuflat de Sfântul Duh, se fac împotriviți lui Dumnezeu, ajungând ei înșiși în preajma ereziei. Sau chiar în mijlocul ei (a se vedea cazul celor care împărtășesc cu mai multe lingurițe sau se opun hotărârilor sinodale dintr-o luciferică mândrie a minții, auto declarându-se „sfinți” într-o iluzorie „teologie a enclavelor” , dar și al celor muncii de „ demonii schimbării ” cu orice preț etc.) Rugăm, cu umilință și cu zdrobire de inimă pe Domnul nostru Iisus Hristos și pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioara Maria să binecuvânteze modesta noastră lucrare de

trezire, luminare și întărire a tuturor conștiințelor ortodoxe.
Dogmele Sfinților Părinți reprezintă adevărate axiome teologice
neschimbate și neamestecate, neîmpărțite și nedespărțite, insuflate
de Duhul Sfânt prin vasele cele alese și de aceea nu mai pot fi
schimbate de nimeni, sub nici un motiv, căci în absența sfințeniei și
a jertfirii bineplăcute lui Dumnezeu, textele teologice fundamentale
modificate abuziv, artificial sau din viclene rațiuni sau neputințe
omenești reprezintă o hulire a celor sfinte, care să nu fie la nimeni,
să nu fie ! Amin.